

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld, de loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Door middel van het voorliggende ontwerp van besluit, tot wijziging van het huidige besluit van de Vlaamse regering van 15 juli 2016 tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld, de loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten (hierna: Loodsgeldbesluit 2016), worden enkele verduidelijkingen aangebracht, alsook enkele leemtes in de huidige regelgeving ondervangen.

De basis voor de tarieven van het loodsgeld en de loodsvergoedingen wordt niet verhoogd, doch enkel geactualiseerd aan de hand van een indexering zoals deze reeds opgenomen werd in het besluit van 15 juli 2016. De bestaande blokmaatklassen worden uitgebreid van 60 naar 70 blokmaatklassen, vanwege de schaalvergroting van de schepen die de havens in Vlaanderen aandoen.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het ontwerp van besluit ressorteert onder het beleidsveld Waterinfrastructuur- en beleid.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/86 van 22 maart 2023.

Het advies van de inspectie van Financiën werd verleend op 23 maart 2023, met kenmerk GDR/2023000920.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 08 mei 2023.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het huidige Loodsgeldbesluit dateert van 2016 en is geënt op de bewoordingen en terminologie van eerdere uitvoeringsbesluiten. Een actualisatie is aan de orde om de bestaande terminologie te verduidelijken waar nodig, leemtes in de regelgeving op te vangen voor situaties die zich in de praktijk stellen, alsook een antwoord te bieden aan huidige tendensen in de scheepvaart, zoals digitalisering, schaalvergroting en nauwere coördinatie tussen partners binnen de Vlaamse nautische keten.

De Vlaamse minister voor Mobiliteit en Openbare werken is, krachtens artikel 24 van de Bijlage bij het Verdrag van 11 januari 1995 tussen het Koninkrijk België, het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden, tot herziening van het Reglement ter uitvoering van Artikel IX van het Tractaat van 19 april 1839 en van hoofdstuk II, afdelingen 1 en 2, van het Tractaat van 5 november 1842, zoals gewijzigd, voor wat betreft het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht daarop (hierna: Scheldereglement), bevoegd om de loodsgeldtarieven, de loodsvergoedingen en de maatstaven daarvoor vast te stellen, alsmede de regels voor de toepassingen daarvan.

Gelet op bovenvermeld verdrag en de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland voor de loodsdiensten van de Scheldevaart, werd voorliggend ontwerp van besluit opgesteld na raadpleging van de SOLOS-werkgroep, opgericht bij Samenwerkingsovereenkomst van 24 december 2015 tussen het Vlaamse Gewest en het Nederlands Loodswezen, bestaande uit de vertegenwoordigers van de Vlaamse loodsdienst en de Regionale Loodsencorporatie Scheldemonden.

De voorgestelde wijzigingen bevatten verduidelijkingen van bestaande bepalingen, vangen enkele leemtes op en voeren versoepelingen en afschaffingen van de toepassing van bepaalde loodsvergoedingen in, alsook enkele toevoegingen van loodsvergoedingen voor situaties die zich in de praktijk stellen.

Daarnaast worden de bestaande tabellen met loodsgelden voor roro- en niet-roroschepen geactualiseerd aan de hand van de reeds bestaande indexering en uitgebreid met tien nieuwe blokmaatklassen, volgens de bestaande progressie.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel brengt enkele wijzigingen aan, aan het bestaande artikel 1 van het Loodsgeldbesluit 2016. De bestaande definities van dit besluit worden hierbij op punt gesteld. Er worden verwijzingen opgenomen naar bestaande relevante wet- en regelgeving, opdat de definities gelijk zijn met de terminologie uit verscheidene uitvoeringsbesluiten van het Loodsdecreet en het Scheldereglement.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 2 van het Loodsgeldbesluit 2016. Waarin voorheen enkel sprake was van aanpassingen aan de blokmaat na de vaststelling ervan, wordt dit uitgebreid met nieuw lid vijf tot

en met lid zeven, teneinde de afnemers van loodsdiensten (exploitanten) toe te laten om alle mogelijke rechtzettingen van hun facturatie voor te leggen aan de loodsdienst.

De termijn voor ontvankelijkheid en retroactieve uitwerking wordt voorzien op drie maanden bij wijze van protesttermijn van de factuur. Echter, indien de fout in de facturatie te wijten is aan de loodsdienst, bedraagt de termijn voor ontvankelijkheid en retroactieve uitwerking drie jaar, overeenkomstig de verjaringstermijn van artikel 27 van het Scheldereglement.

Artikel 3

In artikel 5 worden de leden 2 tot en met 5 geschrapt. Zo bevat artikel 5 niet langer verwijzingen naar de betaling van loodsgelden en loodsvergoedingen op de verschillende locaties van de loodsdienst. Heden ten dage gebeuren de betalingen elektronisch op de hoofdzetel van de loodsdienst te Antwerpen. Er wordt ook een nieuw lid toegevoegd waarin wordt opgenomen wat er begrepen wordt onder het begrip 'voldoende geachte zekerheid'.

Artikel 4

Dit artikel wijzigt artikel 6 van het Loodsgeldbesluit 2016, zijnde onder meer de aanpassing van de gebruikte kruisverwijzing naar artikel 13, (B).

Artikel 5

In artikel 9 worden het bedrag van 105 euro opgetrokken tot het bedrag van 125 euro.

Artikel 6

Artikel 10 wordt uitgebreid met een tweede lid, teneinde op het vlak van de betaling van loodsgelden een gelijkschakeling te maken tussen houders van een verklaring van vrijstelling en vaartuigen met een ontheffing van loodsplicht.

Artikel 7

Artikel 13, (A) wordt opgeheven, aangezien de definities van dit artikel uit het Loodsgeldbesluit 2016 in voorliggend ontwerp van besluit werden samengevoegd met de definities uit artikel 1. Artikel 13, (B) wordt verduidelijkt en ondervangt nu enkele bijkomende gevallen waarin de effectieve uitvoering van de loodsreis afwijkt van de loodsbestelling door middel van bijkomende loodsvergoedingen. Er wordt ook een artikel (C) toegevoegd.

Artikel 8

Artikel 14 bevat thans bijkomende vrijstellingen van de betaling van de loodsvergoedingen, naast tekortkomingen van de loodsdienst zelf, ook in de gevallen dat de afwijkingen het gevolg zijn van een tekortkoming van de secundaire ketenpartners.

Artikelen 9 en 10

Deze artikelen wijzigingen aan artikelen 16 en 17 inzake de berekeningswijze en het tarief voor het gebruik van de expertise van loodsen, buiten de effectieve loodsreis of het loodsen op afstand.

Artikel 11

In artikel 18 wordt de vergoeding voor elektronische berichten afgeschaft en maakt deze kosteloos voor de exploitant.

Artikel 12

Artikel 19 beperkt nu de bepaling en aanrekening van de "bunker adjustment factor" tot een positieve waarde.

Artikel 13

In artikel 20 worden wijzigingen aangebracht waardoor de bestaande indexatie van loodsgelden en -vergoedingen op punt worden gesteld.

Artikel 14

De bijlagen bij het bestaande Loodsgeldbesluit worden vervangen:

- Bijlage 1 bevat een geïndexeerde tabel voor de loodsgelden voor niet-roroschepen, alsook een uitbreiding met tien bijkomende blokmaatklassen.
- Bijlage 2 bevat een geïndexeerde tabel voor de loodsgelden van roroschepen, alsook een uitbreiding met tien bijkomende blokmaatklassen.

Artikel 15 en 16

Deze artikelen behoeven geen verdere uitleg.

C. Advies Inspectie van Financiën

Wettelijkheid en de regelmatigheid

Inzake de wettelijkheid en de regelmatigheid van dit voorontwerp stelt de inspectie van financiën in haar advies dd. 23/03/2023 dat:

“M.b.t. artikel 13 van het OBVR wordt aangegeven dat de voorgestelde wijzigingen de bestaande indexatie van loodsgelden en loodsvergoedingen op punt worden gesteld. De IF begrijpt dit dat er feitelijk niets wordt gewijzigd en m.a.w. dat tot nu toe altijd werd rekening gehouden met het indexcijfer van de maand mei?”

Dit klopt evenwel niet. Voorheen was dit de maand juni, als zijnde de maand waarvan de index gekend was om een indexatie te beginnen doorvoeren op 1 augustus. Aangezien de bekendmaking in juli valt, zijnde in een vakantieperiode, was dit vrij omslachtig om alles tijdig rond te krijgen. Vandaar dat we dit opschuiven met een maand, zodat in juni alles gekend is en geprogrammeerd kan worden om in te gaan vanaf augustus.

Doelmatigheid en budgettaire weerslag

Inzake de doelmatigheid en de budgettaire weerslag van dit voorontwerp, poneerde de inspectie van financiën onderstaande opmerkingen:

1. Vooreerst stelt IF in haar advies dat er bij de toelichting bij de budgettaire weerslag in de nota geen verdere onderbouwing werd toegevoegd. Zo vraagt IF zich bijvoorbeeld af, welke basis werd voor de hoeveelheid genomen (referentiejaar?)

Hierop kan als volgt worden geantwoord:

Voor de ramingen werd referentiejaar 2021 gebruikt.

Wat betreft de invoering van de loodsvergoeding bij ontheffingen van loodsplicht werd gekeken naar het aantal ontheffingen in 2021. Om tot het geraamde bedrag te komen werd het aantal ontheffingen in 2021 vermenigvuldigd met de nieuw in te voeren tarifiering.

Wat betreft de uitbreiding van de blokmaatklassen van 60 naar 70 werd gekeken naar het huidig aantal schepen in 2021 dat een blokmaatklasse groter dan 60 zou hebben gehad en de reizen die ze deden. De grootste blokmaatklasse zou op heden 63 zijn. De loodsgeldtarieventabellen werden geëxtrapoleerd tot klasse 70 en zo werd tot de raming gekomen door het tarief te gaan nemen die ze zouden hebben moeten betalen indien de blokmaatklassen verder reikten dan 60.

Voor het wegvallen van de vergoeding elektronische berichten (m.a.w. 'e-mail') werd gekeken naar de realisatiecijfers van 2021, dit is 2.190 euro.

Wat de bijkomende vrijstellingen van de betaling van de loodsvergoedingen, naast tekortkomingen van de loodsdienst zelf, ook in de gevallen dat de afwijkingen het gevolg zijn van een tekortkoming

van de secundaire ketenpartners betreft werd gekeken naar het realisatiecijfer van 2021. Dit bedroeg circa 10.347 euro op jaarbasis.

2. Daarnaast stelt IF in haar advies dat het effect van de uitbreiding van de blokmaatklassen van 60 naar 70 wordt geraamd op 30 000 EUR. Hierbij vraagt IF zich af welke verdere evolutie er hier wordt gezien?

De verwachting is dat zolang de overslagcapaciteit blijft stijgen (zoals in afgelopen jaren, wereldwijd grotere schepen die ook naar onze havens komen), er ook een mate van schaalvergroting zal blijven optreden (grotere schepen = hogere blokmaat).

3. Ook vraagt IF zich af hoe het aantal vaartuigen met een ontheffing van loodsplicht zal evolueren?

Er valt geen duidelijke trend te maken. Het aantal schommelt mee met de totale scheepstrafiek (ca. 0,35%)

Dit zijn de cijfers van afgelopen jaren:

Jaar	Scheepsreizen van/naar Vlaamse havens	Ontheffinghouders naar/van Vlaamse havens	%
2018	55 165	212	0,38%
2019	54 413	181	0,33%
2020	50 769	150	0,30%
2021	52 807	171	0,32%
2022	51 138	190	0,37%

4. IF stelt ook of er geen andere wijzigingen zijn die een impact hebben op de ontvangsten? Zo wordt in artikel 9 de vergoeding verhoogd van 95 euro per uur naar 300 euro per uur. Het minimum bedrag wordt wel geschrapt. Heeft dit ook geen (beperkt effect)?

Dit artikel / tarief werd in het verleden niet consequent toegepast bij het aanrekenen van adviesopdrachten. Om de competitiviteit met Nederlandse loodsen, die vaak in dezelfde projecten eveneens advies verlenen, te realiseren, werd het dagtarief voor opdrachten afgestemd op hetgeen door het Nederlands loodswezen werd gevraagd.

Echter, de kost van een loods die niet met beloodsen bezig kan zijn, is hoger dan de eerder aangerekende tarieven. Met een tarief van 300 EUR per uur pogen we hieraan tegemoet te komen. Door het minimumtarief te laten vallen, zijn we meer flexibel inzetbaar voor korte opdrachten.

5. Tot slot stelt IF: *“Hebben enkele situaties die via artikel 7 van het OBVR worden toegevoegd aan het huidige artikel 13 ook geen (misschien moeilijk te ramen) impact op de inkomsten (bijv. het nieuwe punt 14° onder punt (B)).”*

Dit zijn op zich vergoedingen voor situaties waarvan wij hopen dat ze zich zo weinig mogelijk voordoen. Ons streven is hier eerder als signaalfunctie om de samenwerking met ketenpartners te verbeteren, efficiëntie en betrouwbaarheid te verhogen. Een raming of inschatting van het aantal keer dat deze vergoedingen zullen moeten worden aangerekend, is inderdaad moeilijk te bepalen en is niet voorhanden.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Bovenvermelde aanpassingen resulteren in onderstaande nieuwe meer en min opbrengsten en kunnen meegenomen worden in een herschikking van de begroting na invoering van het aangepaste loodsgeldbesluit:

- Invoering loodsvergoeding bij ontheffingen van loodsplicht: geraamde meer opbrengst 39.000 euro op jaarbasis;
- Uitbreiding van de blokmaatklassen van 60 naar 70: geraamde meer opbrengst 30.000 euro op jaarbasis;
- Wegvallen van de vergoeding voor elektronische berichten (m.a.w. 'e-mail'): geraamde minder opbrengt 2.190 euro op jaarbasis;
- Bijkomende vrijstellingen van de betaling van de loodsvergoedingen, naast tekortkomingen van de loodsdienst zelf, ook in de gevallen dat de afwijkingen het gevolg zijn van een tekortkoming van de secundaire ketenpartners: geraamde minder opbrengst 10.347 euro op jaarbasis.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na de principiële goedkeuring zal het ontwerp worden voorgelegd aan de Raad van State. Na dit advies, en na eventuele aanpassingen waartoe het aanleiding zou geven, zal het ontwerp voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld, de loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de tarieven van het loodsgeld, de loodsvergoedingen voor loodsverrichtingen in de loodsvaarwateren en andere kosten met bijbehorende bijlagen;
- het advies Inspectie Financiën
- het begrotingsakkoord van 8 mei 2023.